

3 veiligheid binnen de groep

Aan het eind van het schooljaar valt de zesde klas geheel uit elkaar: er gaan leerlingen naar het beroepsonderwijs, anderen gaan naar een scholengemeenschap en de overigen gaan naar categoriale scholen voor voortgezet onderwijs. De reden hiervan is: het VO is 'gehomogeniseerd', dat wil zeggen het verstrekt onderwijs aan leerlingen met ongeveer dezelfde begaafdheid.

De overgang naar zo'n VO-school brengt daarom voor de leerling, behalve een nieuw gebouw, ook grotendeels nieuwe klasgenoten met zich mee. En naast al die andere vreemde zaken — nieuwe vakken, veel verschillende leraren — duurt het soms een behoorlijke tijd eer een twaalfjarige aan de nieuwe situatie is gewend.

Maar zou het niet mogelijk zijn om met die 'verschillende' leerlingen uit de zesde klas in het voortgezet onderwijs door te gaan?

Ja, zeggen de onderwijsvernieuwers de laatste tien jaar. Dan zet je hen bij elkaar in een zogenaamde heterogene klas. Op zoek naar praktijkvoorbeelden van zulke klassen kwamen we — vanzelfsprekend — uit bij de middenschoolen in Nederland en in Vlaanderen.

In het eerste artikel leggen de auteurs uit, dat je met heterogene klassen niet alleen maar problemen in de school haalt, maar dat er — als je er goed mee omgaat — ook een positieve en stimulerende werking van uitgaat. Zij tonen dit aan aan de hand van een kennismakingsproject, dat op enkele scholen werd uitgevoerd.

In het tweede artikel vertelt een leraar van de middenschool in Gorredijk over een andere organisatievorm voor leraren en leerlingen, die het leren in de eigen vertrouwde groep centraal stelt. Binnen zulk een organisatievorm krijgt een leerling te maken met een vrij klein team van leraren en een vrij kleine groep leerlingen, de tafelgroep.

Het derde artikel in deze afdeling gaat over een autonome middenschool in Antwerpen. Bob Schepens rapporteert over hoe leerlingen in zijn school worden onthaald, hoe zij bij de leerlingenraad worden betrokken en door — wat men kan noemen — hun eigen leraren worden beoordeeld.

Via het projectonderwijs op het Wagenings Lyceum hebben we een voorbeeld kunnen vinden van een doorlopend contact van oud-zesdeklassers met mede-leerlingen op verschillende VO-scholen. Zelfs de theoretische achtergrond van die scheiding bij de overgang BO-VO kon aan de eersteklassers in dit project heel goed duidelijk worden gemaakt.

Kernredactie